

«Ου φέρει το μυστήριον έρευναν»

Ορθοδοξία / Θεολογία

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος

Χριστός ετέχθη! Αληθώς!

Η Ενανθρώπηση του Κυρίου θεωρείται από την Εκκλησία μας ως «παράδοξο μυστήριο», σύμφωνα με το οποίο «φύσεις καινοτομοῦνται καὶ Θεὸς ἄνθρωπος γίνεται» (Στιχηρὸ Ἰδιόμελο ΚΣΤ' Δεκεμβρίου). Ὅμως «οὐ φέρει τὸ μυστήριον ἔρευναν· πίστει γὰρ μόνη τοῦτο πάντες δοξάζομεν» (Στιχ. Ἰδιόμελο τῶν Αἰνῶν τῆς ἰδίας ἡμέρας).

Χρειάζεται, επομένως, να αφήσωμε στην άκρη την αυστηρή λογική μας, που ζητάει την ερμηνεία των ανερμήνευτων μυστηρίων και να ενεργοποιήσωμε –και μάλιστα να εντατικοποιήσωμε– την πίστη μας, ώστε να δοξάσωμε, να ανυμνήσωμε δηλαδή το θαυμαστό αυτό γεγονός.

Το ίδιο ακριβώς κάνουν και οι υμνογράφοι της Εκκλησίας μας. Απορούν και εξίστανται, χωρίς να μπορούν να περιγράψουν και να εννοήσουν πώς «ὁ ἄναρχος ἄρχεται καὶ ὁ Λόγος σαρκούται», πώς «ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων νῦν παιδίον ἐτέχθη» (Στιχ. τῶν Ἀποστίχων ΚΗ' Δεκεμβρίου), πώς «ὁ ἐν κόλποις τοῦ Πατρὸς»

βρίσκεται τώρα «έν ἀγκάλαις τῆς μητρός» (Κάθισμα ΚΕ' τοῦ μηνός).

«Ἀκατάληπτον τὸ τελούμενον. ὁ ἀόρατος ὁρᾶται, ὁ ἄσαρκος σαρκουῖται καὶ ὁ ὄν γίνεται ὃ οὐκ ἦν» (Δοξ.τῶν Στίχων ΚΗ' τοῦ μηνός).

Θα αναρωτηθῆ βεβαίως εὐλόγα κανεῖς: εἰαν αὐτά τα κατορθώνη ἕνας ἀχρονος και ακατάληπτος Θεός, ποια σημασία ἔχουν για τον χρονικό ἄνθρωπο;

Ἀντί ἄλλης ἀπαντήσεως οἱ εμπνευσμένοι υμνογράφοι μας μάς καλοῦν να ευφρανθούμε και να πανηγυρίσωμε ὅλοι, διότι «σήμερον ὁ χρόνιος ἐλύθη δεσμός τῆς καταδίκης τοῦ Ἀδάμ. Ὁ Παράδεισος ἠνεώχθη καὶ σωτηρίας ἀπαρχὴ ἐγένετο τῷ κόσμῳ» (Δοξαστικὸ τῶν Στίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ ΚΗ' τοῦ μηνός).

Γι' αὐτὸ λοιπὸν «πανηγυρίζομεν πνευματικῶς», διότι «ὁ παντέλειος Θεὸς διὰ τοῦ τόκου λύει σειρὰς ἁμαρτημάτων» και καταλύει «τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου», που συγκρατοῦσε τους ανθρώπους στα χρόνια δεσμὰ της δουλείας του.

Σημειωτέον ὅτι ο υμνογράφος ἀποφεύγει να ονομάση τον διάβολο, για να μην διαλύση την ατμόσφαιρα της χαράς, ἀλλὰ λέει «ὁ ὄφις κατηργήθη». Στο ἴδιο πανηγυρικό κλίμα προσκαλεῖ ὅλη την φύση να συμμετάσχη στην παγκόσμια αὐτὴν χαρά, διότι «παραγέγονε (=ἐφθασε) Χριστὸς ἀνακαλέσαι αὐτὴν (την φύσιν) και σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν» (ᾠ.π.)

Να, λοιπὸν, γιατί πανηγυρίζομε, ἀφού η Ενανθρώπιση του Κυρίου, «τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον και ἀγγέλοις ἄγνωστον μυστήριον» (Θεοτοκίον δ' ἤχου), ἐγένε «ἡ

ἀπαρχή τῆς σωτηρίας» μας. Ποιά σημασία έχει τελικά να κατανοήσωμε το μυστήριο, εφ' όσον αυτό συντελεί στην απαλλαγή μας από την χρόνια δουλεία του θανάτου και στην απόκτηση της αιωνίας λυτρώσεώς μας;

Εφ' όσον δια της Βηθλεέμ «ἤνοικται πᾶσιν ἡ Ἐδέμ» (Προεόρτιο Ἄπολυτίκιο), είναι δυνατόν το χαρμόσυνο ἢ μάλλον το πανευφρόσυνο αυτό γεγονός να μάς αφήνη αδιάφορους; Ασφαλώς όχι! Μόνον ένας ανόητος ἢ παράφρων δεν θα ενδιαφερόταν για την σωτηρία του.

Κι όμως! Και η εποχή που γεννήθηκε ο Χριστός και η σημερινή εποχή διαθέτει και ανοήτους και παράφρονες. Οι μεν πρώτοι αδιαφοροῦν και δεν θέλουν να ρωτήσουν και να μάθουν «ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός», οι δεύτεροι, όπως ο Ηρώδης και οι ὅμοιοί του, θορυβούνται από την γέννηση ενός νέου βασιλιά, που υποψιάζονται ότι δεν θα γίνῃ σύμμαχος στις παρανομίες των, γι' αυτό σπεύδουν να τον φονεύσουν με κάθε τρόπο.

Επειδή, όμως, όπως είπαμε, το μυστήριο της Ενανθρωπήσεως έχει συνέπειες για την σωτηρία μας, εμεῖς οι λοιποὶ δεν επιτρέπεται πλέον να αδιαφορούμε γι' αυτήν, πολύ δε περισσότερο να φθονούμε Αὐτόν που μάς την χάρισε ως δῶρο.

Χρειάζεται, λοιπόν, ἀφ' ενός να εκτιμήσωμε το μέγεθος της ευσπλαχνίας του πανάγαθου Θεοῦ, που ευδόκησε να συγκαταβῆ ο ἄχρονος Υἱός Του, «νὰ μεταλάβῃ τοῦ χειρόνος»- να ντυθῆ την ανθρώπινη σάρκα-, για να «καινοποιήσῃ διὰ τοῦ κρείττονος», με την θεότητά Του, «πάντας τοὺς ἄνθρώπους» (Ἐξαποστειλᾶριο ΚΗ' τοῦ μηνός). Ἀφ' ετέρου χρειάζεται να εργαστούμε, και μάλιστα να συνεργαστούμε, ὥστε η θυσία αὐτή του ἀναρχου Θεοῦ, που ἔλαβε ἀρχή «διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν», να μὴν πάῃ χαμένη.

Ἀλλὰ πῶς να εργαστούμε; Ὅπως ακριβῶς μάς συνιστοῦν τα λειτουργικά κείμενα και οι συναφεῖς ὕμνοι της Εκκλησίας μας. Κοντολογίς, ας κάνωμε κι εμεῖς ὁ τι ἔκαναν οι ποιμένες της Βηθλεέμ. Μόλις ο Ἄγγελος τοῦς ευαγγελίστηκε το χαρμόσυνο μήνυμα ὅτι «ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ» (Λουκ., β' 11-12), δεν δυσπίστησαν οὔτε ολιγώρησαν ἀλλὰ «εἶπον πρὸς ἀλλήλους. Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν» (ὁ.π. 15-16).

Εἶναι υποδειγματική, πράγματι, η πίστη των ποιμένων. Αναγνώρισαν ἀμέσως τα σημάδια του ουρανοῦ («ὁ Κύριος ἐγνώρισεν»), με την απλότητα της καρδίας των και ὄχι με την δύναμη της διανοίας των, «καὶ ἦλθον σπεύσαντες».

Μάλιστα, «...ιδόντες διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου (= ἔκαναν γνωστά τα λόγια...) ... καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες

ἐθαύμασαν» (ὄ.π. 17-18).

Οι πιστοὶ ποιμένες δεν ἄφησαν ἀπλῶς τὸ ποίμνιό των, σπεύδοντας νὰ δούν τὸ θαυμαστὸ γεγονός που τους ἐξήγγειλε ὁ Ἄγγελος, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον ἐγίναν μάρτυρές του, ὥστε νὰ μετάσχουν καὶ ἄλλοι στὴν δική των χαρά! «καὶ ὑπέστρεψαν δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον...» (ὄ.π. 20).

Δεν ἔχουμε, λοιπόν, παρά νὰ ἀκολουθήσουμε τὸ παράδειγμα των ποιμένων: νὰ δεχτούμε με τὴν ἴδια ταπείνωση, προθυμία καὶ ἐμπιστοσύνη, ὅπως ἐκεῖνοι, τὸ θαυμαστὸ μήνυμα ὅτι «ἐτέχθη ἡμῖν σωτήρ», νὰ σπεύσωμε, καὶ πάλι τὸ ἴδιο πρόθυμα, νὰ τον συναντήσωμε στὴν φτωχικὴ του φάτνη, καὶ στὴν συνέχεια νὰ μεταδώσωμε καὶ στους ἄλλους τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς Γεννήσεως του πανανθρώπινου Σωτήρος.

Ἔτσι, ἐμπνεόμενοι τόσο ἀπὸ τὴν συν-κατάβαση του Θεανθρώπου ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν πίστη καὶ τὴν φιλοτιμία των ποιμένων, ας θυσιάσωμε καὶ ἐμεῖς ὅ τι μᾶς κρατᾷ δεσμίους στὸν φθαρτὸ αὐτὸν κόσμος, ὥστε νὰ μπορέσωμε ἐλεύθεροι, λυτρωμένοι καὶ ολοσχερῶς ἀνακαινισμένοι νὰ ἀναχθούμε στὴν αἰώνια καὶ ἀληκτὴ Βασιλεία Του, ὅπου δεσπάζει «τὸ κάλλος τὸ ἄρρητον» τῆς θείας δόξης Του.

Με τὶς εὐχές του Τεχθέντος Κυρίου μας, ἀμήν!

Εὐλογημένο, καρποφόρο καὶ σωτήριο τὸ νέο ἔτος 2023!

<https://bit.ly/3IirTAi>